

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ**

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
ОПП Підприємництво та торгівля

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 04 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2025-2026 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі
Викладач (-і)	Ємець Ольга Іванівна, доц., к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі - це система фінансових інструментів, методів і процедур, які сприяють фінансуванню, управлінню та розвитку підприємництва та торгівлі.</p> <p>Предметом дисципліни «Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі» є фінансові відносини, що виникають у процесі функціонування підприємництва та торгівлі, та способи їх вирішення за допомогою фінансових інструментів і методів.</p> <p>Об'єктом дисципліни «Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі» є фінансові ресурси, які використовуються для забезпечення діяльності підприємства та досягнення його стратегічних цілей. Ці ресурси можуть включати власний та позиковий капітал, доходи від реалізації продукції або послуг, банківські кредити, інвестиції від акціонерів, доходи від інвестицій, а також інші джерела фінансування.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни "Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі" полягає в ознайомленні студентів з основними принципами, методами та інструментами фінансового управління в контексті розвитку підприємництва та торгівлі. Ця дисципліна спрямована на формування у студентів розуміння фінансової сторони управління бізнесом та навичок ефективного використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни "Фінансовий механізм розвитку підприємництва та торгівлі" можуть включати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Розуміння основних понять та принципів фінансового управління. Ознайомлення з різними джерелами фінансування та методами залучення фінансових ресурсів для розвитку бізнесу. Вивчення фінансових інструментів та методів управління ризиками. Оволодіння методиками фінансового аналізу та планування. Розробка фінансової стратегії та планування бюджету для досягнення стратегічних цілей бізнесу. Оцінка фінансової стійкості та ризиків підприємства. Вивчення сучасних тенденцій та інновацій у фінансовому управлінні. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Програмні компетентності</p> <p>Розуміння фінансових принципів. Студенти мають розуміти основні концепції та принципи фінансового управління бізнесом.</p> <p>Володіння методами фінансового аналізу. Студенти повинні вміти проводити фінансовий аналіз діяльності підприємства для оцінки його фінансового стану та</p>	

ефективності.

Розуміння фінансового ризику та його управління. Студенти повинні бути здатні виявляти та оцінювати ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства, і розробляти стратегії їх управління.

Вміння працювати з фінансовими інструментами. Студенти повинні бути здатні використовувати різні фінансові інструменти та методи для ефективного управління фінансами підприємства.

Аналіз та використання фінансової інформації. Студенти повинні вміти аналізувати фінансову інформацію та використовувати її для прийняття управлінських рішень.

Результати навчання

Здатність застосовувати основні принципи фінансового управління у реальній бізнес-ситуації.

Володіння навичками фінансового аналізу та планування для оцінки ефективності бізнесу.

Розуміння фінансового ризику та вміння розробляти стратегії його управління.

Здатність ефективно користуватися різними фінансовими інструментами для досягнення стратегічних цілей бізнесу.

Розвиток критичного мислення та аналітичних навичок у сфері фінансів та управління.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семест	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	076 Підприємництво та торгівля	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні	самостійна робота	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Основні поняття та принципи фінансового управління.	2		5	2		5
Тема 2. Джерела фінансування для розвитку підприємництва та торгівлі.	2	2	5		2	7
Тема 3. Фінансове планування та бюджетування підприємства та торгівлі.	2	2	5			9
Тема 4. Управління фінансовими ризиками у підприємстві та торгівлі.	2	2	5	2		7
Тема 5. Фінансовий аспект стратегічного управління бізнесом.	2	2	5			9
Тема 6. Інноваційні фінансові стратегії та технології в управлінні бізнесом.	2	2	5		2	7
Тема 7. Управління прибутком та	2	2	5	2		7

інвестиціями						
Тема 8. Антикризове фінансове управління підприємством	2	2	5			9
Індивідуальне завдання			20			20
Усього годин	16	14	60	6	4	80

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна – (шляхом накопичення балів протягом семестру) Поточний контроль 0-50 балів; Самостійна робота 0-30 балів; Індивідуальне завдання 0-20 балів.					
	Поточне тестування та самостійна робота					Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1			Модуль 2		
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
	1	2	Індивідуальне завдання			
	поточний контроль	Самостійна робота				
	Теми 1-8	Теми 1-8	Теми 1-8			
50	30	20				
100					100	

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою

Шкала оцінювання для заліку		
університетська	національна	шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100	зараховано	A
80 -89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	Не зараховано	FX
1-25		F

Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ). Провести фінансовий аналіз підприємства (можливо, обраного вами за власним вибором або наданого викладачем) за останній рік. На основі отриманих даних підготувати фінансову звітність та зробити висновки щодо фінансового стану підприємства та його ефективності.</p> <p>Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста,</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.</p>
Семінарськ	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять (або

і заняття	<p>тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%.</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 50 бальну шкалу.</p>										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="344 371 596 412">Оцінка</th> <th data-bbox="596 371 1455 412">Умови отримання оцінки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="344 412 596 743"> <p>5 «відмінно»</p> </td> <td data-bbox="596 412 1455 743"> <ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="344 743 596 1146"> <p>4 «добре»</p> </td> <td data-bbox="596 743 1455 1146"> <ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="344 1146 596 1774"> <p>3 «задовільно»</p> </td> <td data-bbox="596 1146 1455 1774"> <ul style="list-style-type: none"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="344 1774 596 2029"> <p>2 «незадовільно»</p> </td> <td data-bbox="596 1774 1455 2029"> <ul style="list-style-type: none"> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань. </td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	<p>5 «відмінно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. 	<p>4 «добре»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. 	<p>3 «задовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно. 	<p>2 «незадовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Оцінка	Умови отримання оцінки										
<p>5 «відмінно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. 										
<p>4 «добре»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. 										
<p>3 «задовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно. 										
<p>2 «незадовільно»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань. 										
Самостійна	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для										

робота	контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множитья на коефіцієнт 0,3. Максимальна оцінка за тестування становить 30 балів.
Умови допуску до підсумково го контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ): ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-20 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

8. Рекомендована література

Наочні матеріали

1. Солоджук Т.В. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. ІваноФранківськ. 2023. 237с.

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/18018/1/%d0%a4%d1%96%d0%bd%d0%b0%d0%bd%d1%81%d0%be%d0%b2%d0%b8%d0%b9%20%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b5%d0%b4%d0%b6%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82 %d0%a1%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b4%d0%>

b6%d1%83%d0%ba.pdf.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

2. Господарський кодекс України. Документ № 436-IV від 16.01.2003 р. у пот. ред. від 27.07.2023 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#top>.

3. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» №3480-IV. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

4. Податковий кодекс України. Документ №2755-VI у пот. ред. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

5. Про господарські товариства. Закон України від 19.09.91 р. №1576-XII у пот. ред від 31.03.2023 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

6. Про інвестиційну діяльність. Закон України. Документ № 1560-XII у пот. ред від 10.10.2022 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. Закон України від 06.02.2018 р. №2275-VIII у пот. ред від 01.01.2023 р. Сайт Верховної ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.

Наукові публікації

7. Борисенко, О. П. "Фінансові механізми державної підтримки інноваційного розвитку підприємництва в Україні." (2023). URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5191/1/3.pdf>.

8. Коляда, Т. А. "ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ." *Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів* (2023): 234. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u381/zbirnik_nubip_02.03.23r.pdf#page=234.

9. Коркушко, Олег, and Анастасія Охотська. "Напрямки реформування складових фінансового механізму." (2023). URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49422/1/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%20%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BA%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE.pdf>.

10. Самошкіна, Ірина, and Євгеній Гриб. "Фінансовий механізм управління ризиками сталого розвитку аграрного сектору економіки." *Економіка та суспільство* 48 (2023). URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2250>.

Ємець Ольга Іванівна

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки